

Aika 01.07.2024, klo 16:00

Paikka Sähköinen kokous

Käsiteltävät asiat

§ 175 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 176 Pöytäkirjan tarkastus

§ 177 Asialistan hyväksyminen

**§ 178 Valtionavustus kunnan peruspalvelut ja verotuloihin perustuvan
valtionosuuksien tasauksen vahvistaminen 2024 - muutoksenhaku**

Lisäpykälät

**§ 179 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden
järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta**

Osallistujat

Mika Lampola, puheenjohtaja
Aki Markkola, 1. varapuheenjohtaja
Turkka Rantanen, sihteeri
Minna Halme
Teemu Laine
Toini Louekoski-Huttunen
Helena Maattola
Jarkko Niemi
Kati Pölönen
Kristian Saarnio
Satu Segersven
Hannu Siljander
Hannu Heikkilä, valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Pentti Lampi, valtuuston 2. varapuheenjohtaja
Miikka Lönnqvist, elinvoimavaliokunnan puheenjohtaja
Jari Ronkainen, valtuuston puheenjohtaja
Pia Salo, sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan puheenjohtaja
Päivi Rahkonen

§ 175

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Tiedoksi

-

§ 176

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Toini Louekoski-Huttunen ja Helana Maattola.

Tiedoksi

-

---

§ 177

Asialistan hyväksyminen

Kunnan hallintosäännön § 101 mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Hallintosäännön § 102 mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy esityslistan ja lisäpykälän 179, kokouksen asialistaksi.

Kunnanhallitus, § 36,05.02.2024

Kunnanhallitus, § 48,11.03.2024

Kunnanhallitus, § 112,06.05.2024

Kunnanhallitus, § 131,20.05.2024

Kunnanhallitus, § 178, 01.07.2024

§ 178

Valtionavustus kunnan peruspalvelut ja verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen vahvistaminen 2024 - muutoksenhaku

HOLDno-2024-15

Kunnanhallitus, 05.02.2024, § 36

Valmistelijat / lisätiedot:

Turkka Rantanen

turkka.rantanen@hollola.fi

hallinto- ja talousjohtaja

Liitteet

1 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2024

2 Liite 1_Maksuerittely2024-Hollola

3 Liite 2_OIKAISUVAATIMUSOHJEET.

Valtionvarainministeriö on 21.12.2023 päivätyllä päätöksellään myöntänyt vuoden Hollolan kunnalle peruspalveluiden valtionosuutta sekä päättänyt kuntien veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista vuodelle 2024. Hollolan kunnalle valtionosuutta ja korvausta kohdennettiin 15.377.100 euroa, sisältäen kotikuntakorvausmenot (vähennys 3.036.682 euroa) ja opetukseen liittyvä rahoitus (vähennys 5.461.771 euroa). Ilman kotikuntakorvausmenoja, maksatus on noin 18,4 miljoona euroa.

Peruspalvelujen valtionosuus on puhuttanut kuntia koko sote-lainsäädännön toimeenpanon ajan ja on oletettavaa, että uudistuksen talousvaikutukset tulevat muuttumaan vielä jatkossakin. Kuntien valtionosuuksiin liittyvät leikkaukset on koettu valtionosuusjärjestelmän tavoitteiden vastaiseksi ja valtionvarainministeriö onkin aloittanut järjestelmän uudistamiseen tähtäävän hankkeen 2023.

Hollolan kunta on useaan otteeseen viestittänyt Valtionvarainministeriölle, että sen sote-uudistukseen liittyvä siirtolaskelma valtionosuuksista sisältää Hollolan osalta kaksi keskeistä virhettä:

1. Osa vanhoista sosiaali- ja terveystoimintaan liittyvistä eläkemaksuista ei siirtynyt hyvinvointialueiden vastuiksi, vaikka siirtolaskelma niitä siirtyvinä ja kunnan valtionosuutta vähentävinä erinä käsittelee.
2. Ministeriö on ottanut huomioon PHHYKYn vuoden 2022 tilinpäätöksessä tekemän 20 miljoonan euron palkkaharmonisointivarausten täysimääräisesti huomioon ja PHHYKYn esittämällä kuntajaotuksella. Osakaskunnat eivät ole vastaavaa varausta tilinpäätöksessään ottaneet vastuulleen. Saavutettu sovitteluratkaisu osoittaa vuoden 2022 kustannusvarauksen olleen ylimitoitettu ja Hollolan kuntaosuuden väärin kohdennetuksi.

Kunnan virheelliseksi katsomat kohdat on jätetty oikaisematta ministeriön päätöksessä.

Päijät-Hämeen kunnat ovat yhdessä selvittäneet syntynyttä tilannetta ja selvitystyö on vielä kesken. Mikäli Hollolan kunta päättää hakea muutosta valtionvarainministeriön päätökseen, asia tulee päättää kunnanhallituksen maaliskuun 11. kokouksessa.

Kokouksessa valmistelun tilanteesta antaa katsauksen hallinto- ja talousjohtaja.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee katsauksen tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Kunnanhallitus, 11.03.2024, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:

Turkka Rantanen

turkka.rantanen@hollola.fi

hallinto- ja talousjohtaja

Liitteet

1 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2024

2 Liite 1_Maksuerittely2024-Hollola

3 Liite 2_OIKAISUVAATIMUSOHJEET.

4 Valtionvarainministeriö Oikaisuvaatimus valtionosuus 2024, VN/35660/2023

Kuntalain (410/2015) 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta ja 39 §:n mukaan vastaa sen taloudenhoidosta ja myös huolehtii sen sisäisestä valvonnasta ja valvoo kunnan etua. Julkishallinnon hyvä tilintarkastustapa (Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 3/2020) kohdan 4.2 mukaan kunnanhallitus myös, yhdessä muiden tilivelvollisten kanssa, vastaa valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta.

Kunnanhallitukselle tuodaan osana sisäistä valvontaa ja kunnan edunvalvontaa käsittelyyn valtionvarainministeriön päätökset kunnalle myönnettyistä valtionosuuksista sekä valtiovarainministeriön päätökset verotulojen menetysten korvauksesta sekä kotikuntakorvausten perusosasta ja selvitetään edellä mainittujen vaikutukset kunnan talouteen.

Hollolan kunnan rahoitusjärjestelmästä tärkeimpiä ovat verotulot ja valtionosuudet. Näistä valtionosuudet muodostuvat

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulojen menetysten korvauksista ja
- opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Valtionvarainministeriö (VM) on päättänyt 21.12.2023 vuodelle 2024 myönnettävästä peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulojen menetysten korvauksesta.

Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja myös kunnan omiin olosuhdetekijöihin. Merkittävin

laskennallinen peruste on ikärakenne. Laskennallisista kustannuksista vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka vuonna 2024 on 1 388,69 euroa/asukas (2023: 1 359,93 euroa/asukas). Valtionosuusprosentti vuonna 2024 on koko maan osalta 21,92 (2023: 22,09) ja Hollolan kunnan osalta 20,63 (2023: 22,20).

Valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon niiden järjestäminen kunnalle maksaa. Ristiriitaista ministeriön käyttämien laskentaperusteiden osalta on, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien osalta laskelmissa on huomioitu toteutuneet kustannukset.

Peruspalvelujen valtionosuutta lisäävät tai vähentävät seuraavat erät (pykäläviittaukset lakiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021, luvut neljä ja viisi):

- perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettavan rahoituksen vähentäminen
- kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vähentäminen kuntaan maksetun perustoimeentulotuen määrällä
- hyvinvointialueiden perustaminen ja tehtävien järjestämisvastuun siirrosta vuonna 2023 aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittaminen (muutosrajoitin 30 §)
- valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus (31 §)
- sote-siirron jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirto (57§ 4 mom.)
- määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset (32 §).

Kunnista hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset on VM:n päätökseen 21.12.2023 tarkistettu kuntien lopullisten vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella (57 § 3 ja 4 mom.). Lisäksi kuntien tilinpäätöstietojen mukaisista kustannustiedoista on oikaistu niitä merkittävästi vääristävät erät 30.6.2023 voimaan tulleen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885) perusteella. (VM 21.12.2023.)

Peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä maksetaan veroperustemuutoksista johtuvia verotulojen menetysten korvausta, joka vuodesta 2020 alkaen erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta, mutta sisältyy kirjanpidollisesti valtionosuuksiin. Kunnan varainhoitovuoden 2024 verotulojen menetystä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden (2022) verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden (2023) veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden (2023) lopussa.

VM:n 21.12.2023 päättämät valtionosuudet ja verotulojen menetysten korvaus sekä kunnan talousarvio 2024 ovat:

	<u>VM päätös,</u> <u>M€</u>	<u>Talousarvio 2024,</u> <u>M€</u>
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa tasausta	13,46	13,46

- josta vuonna 2025-2027 takaisin maksettava osuus	0,80	
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5,85	5,85
Verotulojen menetysten korvaus Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta	3,42	3,46
annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä	-5,46	-5,43
annetussa laissa tarkoitettu rahoitus Valtionosuus (ei sisällä kotikuntakorvausta)	17,27	17,35

Peruspalvelujen valtionosuus ja verotulojen menetysten korvaus ovat yleiskatteellisia erinä, joiden käytöstä palvelujen tuottamiseen kunta voi itsenäisesti päättää. Rahoituserät maksetaan kuukausittain tasaerin. Mikäli kunta on tyytymätön tehtyihin päätöksiin, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisu valtiovarainministeriölle.

VM:n edellä kuvatut päätökset on tarkasteltu eikä verotulojen menetysten korvaukseen osalta löytynyt aihetta oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Uudistuksen rahoitusperiaatteeksi määritettiin kustannusneutraalisuus, jossa siirtyviä tuloja ja menoja tasataan koko maan tasolla. Tulorahoitusta siirrettiin hyvinvointialueille kuntien verotuloja ja valtionosuuksia leikkaamalla sekä lisäämällä valtionosuusjärjestelmään toistaiseksi pysyvänä muutosrajoitin ja kunnan talouden tasapainotilan muutoksia rajoittava järjestelmämuutoksen tasaus. Nämä erät sisältyvät osaksi peruspalvelujen valtionosuutta. Tasaus tapahtuu siirtymäkauden aikana vuosina 2023–2027,

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021, myöhemmin valtionosuusL) 57 §:n 4 momentin mukaan vuoden 2023 erotus vähennetään jälkikäteen vuosina 2024 ja 2025.

"Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuun siirron vuoksi kunnilta hyvinvointialueille siirrettävät tulot tarkistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen ja verotulojen osalta valmistuneen verotuksen mukaisten maksuunpantujen verotulojen perusteella koko maan tasolla hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia vastaaviksi. Tulojen ja kustannusten erotus otetaan huomioon peruspalvelujen valtionosuudessa vuodesta 2024 lukien. Jos kunnilta on tarkistuksen perusteella koko maan tasolla siirtynyt tuloja vähemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä vähennetään kunnille myönnettävästä valtionosuudesta. Jos tuloja on siirtynyt enemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä lisätään kunnille myönnettävään valtionosuuteen. Vähennys tai lisäys otetaan huomioon valtionosuudessa kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suurena eränä."

Vuoden 2022 verotus valmistui lokakuun 2023 lopulla. VM:n päivitti valtionosuuslaskelmansa 17.11.2023, ajankohtana, jolloin Hollolan kunnan talousarvio

2024 oli valtuustossa vahvistettu (13.11.2023). Valmistuneiden laskelmien perusteella VM totesi tehtyjen verotulosiirtojen (kunnallisvero 12,64 % ja yhteisövero noin 1/3) olevan riittämättömiä kattamaan hyvinvointialueiden menoja, joiden suuruus oli kasvanut merkittävästi alkuperäisistä laskelmista. Vuotta 2024 koskevaa muutosta kompensoimaan, valtio päätti siirtää (valtionosuusL 57 § 4 mom, 21.12.2023/1235) vuoden 2023 osuus huomioitavaksi vasta vuosina 2025–2027: "Vastaavasti vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden lisäyksenä tai vähennyksenä vuosina 2025–2027 kunakin vuonna yksi kolmasosa."

Valtioneuvoston asetuksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885, myöhemmin Asetus) perusteella rahoituslaskelman pohjana oleviin kuntien ja hyvinvointialueiden ilmoittamiin vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietoihin tehtiin jälkikäteistarkastus kesäkuussa 2023. Tarkistuksessa pyydettiin tiedot mahdollisista tilinpäätöstietoja vääristävistä eristä erikseen kunnilta ja hyvinvointialueilta. Asetuksen 7 §:n mukaan:

"Tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023, laskelmissa otetaan huomioon kunnan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjaamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että siirtyvä palkkakustannus vastaa yhden vuoden suoriteperusteisia palkkakustannuksia. Kuntien ja kuntayhtymien on toimitettava viimeistään kesäkuun 30 päivänä 2023 valtiovarainministeriölle riittävä selvitys edellä mainituista kustannuksista ja niiden kirjausten perusteista sekä mahdollisesta tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta, johon takautuvien kustannusten maksaminen perustuu.

Tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023, vuoden 2022 tulotietoina kunnallis- ja yhteisöverotulojen osalta käytetään valmistuneen verotuksen mukaisia maksuunpantuja verotuloja."

VM sisällytti ennakkolliseen valtionosuuslaskelmansa 10.10.2023 seuraavat Hollolan kuntaa koskevat muutoserät:

" Kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen on kirjattu pakollinen varaus (20 milj. euroa) vuoden 2022 palkkaharmonisaation kustannuksia varten sekä vastaava saaminen jäsenkunnilta pakollisesta varauksesta syntyneen alijäämän kattamiseksi. Jäsenkunnat eivät ole kirjanneet saamista vastaavaa velkaa eivätkä kulua tilinpäätökseen 2022. Kuntien velvollisuudesta kuntayhtymän taseeseen kertyneen alijäämän kattamiseen säädetään voimaanpanolaisissa. Kuntien vuoden 2022 kustannuksiin on lisätty kuntayhtymän ilmoitukseen perustuen osuudet vuoden 2022 alijäämästä, yht. 19 971 668 euroa (huom. vähennetty ky:n vuoden 2022 ylijäämä 28 333 euroa). Kuntien vuoden 2021 kustannuksiin on lisätty osuudet vuoden 2021 alijäämästä, yht. 198 821 euroa (huom. lisätty poistoeron vähennys 169 983,75 euroa)."

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) teki vuoden 2022 tilinpäätöksessään 20 milj. euron pakollisen varauksen liittyen mahdolliseen takautuvaan palkkaharmonisaatoratkaisuun, josta Hollolan kunnan laskennalliseksi osuudeksi ilmoitettiin 2 185 799 euroa. Yhtymän ilmoitus vähentäisi Hollolan kunnan valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021,

myöhemmin toimeenpanolaki) mukaan PHHYKY:n henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle 1.1.2023. Liikkeenluovutuksen jälkeen Päijät-Hämeen hyvinvointialue on jatkanut PHHYKY:n aloittamaa neuvottelua palkkojen yhdenmukaistamisesta. PHHYKY:n keskeneräisen palkkaharmonisaation osalta Hollolan kunnan näkemys vuoden 2022 tilinpäätöksessä on ollut, että PHHYKY ei ole vastuussa tulevaan palkkaharmonisaatoratkaisuun liittyvistä korvauksista ja siten mahdollista korvausmenoa ei ole voitu pitää todennäköisenä tapahtumana.

Huomioitavaa lisäksi on, että saatava ei ole eräännytynyt ennen 1.1.2023. Koska palkkaharmonisointiin liittyvä mahdollinen maksusuoritus ei ole palkkasaatava vaan palkanerosta maksettavasta korvaus, siihen ei sovelleta määräyksiä palkkasaatavan eräänntymisestä. Työsopimuslain ja lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta mukaan luovuttaja on luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta eräänntyneestä työntekijän saatavasta, jollei muuta ole sovittu. Muuta ei ole sovittu kuntayhtymän ja kunnan tai hyvinvointialueen välillä.

Asetuksen 7 §:n mukaisesti VM:lle on toimitettava riittävä selvitys kustannuksista ja niiden kirjausten perusteista sekä mahdollisesta tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimukset, joihin takautuvien kustannusten maksaminen perustuu. PHHYKY:n tekemä yksipuolinen tilinpäätösvaraus ei perustu tuomioistuimen päätökseen tai sopimukseen, eikä siis ole asetuksen kuvaama päätös tai sopimus. Tältä osin asetuksen 7§ mukainen vaade ei siis toteudu.

PHHYKY:n tekemä palkkaharmonisaatiota ennakoiva tilinpäätösvaraus on muuttanut yhtymän tilinpäätöksen 2022 alijäämäiseksi. Toimeenpanolain 33 §:n mukaan kuntayhtymien jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueille. Edellä kuvatusti alijäämä on syntynyt kirjanpitolain perusteella tehdystä palkkaharmonisaatiota koskevasta varauksesta.

Palkkaharmonisaatiokustannus ei ole syntynyt eikä siitä ole ollut sopimusta 31.12.2022 mennessä, jolloin kuntakuntayhtymä ei liikkeenluovutuksen jälkeen ole vastuussa 1.1.2023 sovitusta kustannuksista. Näin ollen menoa ei olisi voinut pitää todennäköisenä eikä siitä olisi tullut tehdä tilinpäätösvarausta. Näin ollen ei olisi myöskään syntynyt alijäämää, johon kunnilla olisi ollut kattamisvelvollisuutta. Valtionvarainministeriön laskelma alijäämän kattamisesta perustui kahden vuoden tuloslaskelmaan, eikä huomionnut yhtymän taseessa olevaa aikaisempien vuosien ylijäämää, joka vuoden 2022 tilinpäätöksessä oli 1,9 M€ ja yhtymäkonsernilla 3,5 M€. Alijäämän kattamisvelvoite koskee taseeseen kirjautunutta määrää ja tältä osin ministeriön alijäämälaskelma ei perustu lakiin.

Palkkaharmonisointiin tehty varaus vuodelle 2022 on viimeisten tietojen mukaan ollut tulevaan mahdolliseen HVAn sopimuksen vuodelle 2022 laskettuun korvauskustannukseen verrattuna lähes kolminkertainen, aiheuttaen kunnille pysyvän valtionosuusleikkauksen kustannuksista, jotka eivät toteudu. Koska ministeriölle tai jäsenkunnille ei ole ollut hyvinvointialueen puolelta esittää asetuksen edellyttämää tuomioistuimen päätöstä tai sopimusta, varaus olisi tullut jättää huomioimatta.

Hollolan kunta on eri yhteyksissä lausunut palkkaharmonisoinnin kustannusten huomioimisesta kantansa ja edellyttänyt, että muutokset valtionosuuksiin tulee perustua lakiin ja kunnalla tulee olla oikeus saada muutoksista riittävä selvitys, mukaan lukien pohjalaskelmat. Kunta on myös huomauttanut alijäämän kattamisvelvoitteen koskevan taseeseen kirjattua alijäämää, ei tuloslaskelman kautta laskettua kahden vuoden alijäämää kuten nyt on tehty.

Marraskuussa 2022, vastauksessaan valtionvarainministeriön lausuntopyyntöön, Hollolan kunta (kunnanhallitus 28.11.2022, §295) totesi palkkaharmonisoinnista seuraavaa: " Kunta pitää hyvänä, että palkkaharmonisaation takautuvat kustannukset eliminoidaan kunnilta siirtyvän rahoituksen laskennasta. Kunta kuitenkin haluaa tuoda esille huolensa siitä, että sote-kuntayhtymien kunnilta siirtyviin kustannuksiin sisältyvät harmonisoidut palkat, jotka on maksettu kuntien kustannuksella, kun taas muualla harmonisointikustannus jää hyvinvointialueiden katettavaksi. Tämä epätasapaino johtaa entisestään eriytyviin vaikutuksiin kuntatasolla. Kunta katsookin, että nyt tehty esitys ei tasaa pitkään esillä olleita vaikutuseroja kuntien välillä."

Ministeriön valmistelun edetessä palkkaharmonisointikustannusten eriarvoistava vaikutus kuntakentässä oli ilmeinen. Siihen perustuen kunta lausui Valtionvarainministeriölle annetussa lausunnossaan toukokuussa 2023 (kunnanhallitus 22.5.2023, §128) seuraavaa: " Hollolan kunta pitää erityisen tärkeänä, että siirtolaskelmien tarkastamisen kanssa samanaikaisesti avataan laajempi tarkastelu edelläkävijäkuntien/maakuntien oikeudenmukaisesta kohtelusta siirtolaskelmissa.

Päijät-Hämeessä on toteutettu alueuudistukseen tähtäävä sosiaali- ja terveydenhuollon alueellinen integraatio vuoden 2017 alussa. Hyvinvointikuntainyhtymä on alueella syntynyt tilanteessa, missä alueen rahoituspohja suhteessa tarvetekijöihin on todettu riittämättömäksi. Silloin jo yli kymmenen vuotta odotettua sote-uudistusta ollut enää mahdollista odottaa, riittävien sotepalvelujen turvaamisen näkökulmasta (Perustuslaki 19§). Samasta syystä on ministeriön virkamiesten toimesta vahvasti uudistamiseen kannustettu.

Alueilla, missä sote-integraatio on toteutettu ennen 1.1.2023, erilaiset muutuskustannukset on maksettu alueen kuntien rahoituksella, kun uusilla alueilla rahoituksesta vastaa valtio (kaikki kunnat valtionosuusleikkausten kautta yhteisesti.) Laajemman rahoitusvastuun kantamisen lisäksi, etupainotteisesti integraatiota edistäneitä kuntia rangaistaan suuremmalla valtionosuusleikkauksella. Mikäli palkkaharmonisoinnin kustannuksia ei poisteta tulevien vuosien valtionosuuslaskennassa, on merkittävä osa sen negatiivista kuntatalousvaikutuksista laskentamekanismien takia kunnille pysyviä.

Asetuksen kirjaus ei poista edelläkävijäkunnille sote-palkkojen harmonisoinnista aiheutuvaa pysyvää valtionosuutta alentavaa vaikutusta. Pelkästään aiempiin vuosiin kohdistuvien harmonisointikustannusten eliminointi siirtolaskelmista ei ole kuntien yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta riittävä ratkaisu. Jättämällä korkeimpaan palkkatasoon tehtävästä harmonisoinnista vuosille 2021-2022 aiheutuvat kustannukset siirtolaskennassa käytettävään sote-kustannusten määrään, näyttäytyy edelläkävijäkuntienkustannustaso harmonisoinnin vuoksi muita kuntia korkeampana. Tämä vääristää laskentaa, aiheuttaen kunnille merkittäviä valtionosuusleikkauksia. Siksi palkkaharmonisoinnin kustannusvaikutusten eliminointi kokonaisuudessaan vuosilta 2021 ja 2022 on välttämätöntä."

Toukokuussa 2023 annetussa lausunnossaan Hollolan kunta toi esille myös sellaiset siirtolaskelmiin sisällytetyt kustannuserä, joista muodostettava hyvinvointialue ei vastaa jatkossa. Lausunnossaan kunta totesi: "Kohdassa kaksi esiin nostetun 1.1.2023 keskeneräisen palkkaharmonisointiasian lisäksi, Hollolan kunta haluaa nostaa esille merkittävän kustannuserän, joka ei siirry Hyvinvointialueelle, vaikka kyseinen kustannus on kunnan tilinpäätöstiedoissa sote-kustannukseksi luokiteltu. Edelläkävijäkunnat ovat ottaneet vastuulleen ennen kuntainyhtymän perustamista olleen toiminnan vastuuta. Nämä eläkevastuut sekä muut vastaavat vastuut raportoidaan osana kunnan sotekustannuksia,

vaikka ne eivät siirtyneet Hyvinvointialueen vastuiksi vaan jäivät kunnille. Kunta katsoo, että kuntatilastoinnissa ilmoitetut sote-kustannuserät siltä osin kuin ne hyvinvointialueuudistuksen jälkeen jäivät kunnalle tulee poistaa siirtolaskelmista täysimääräisesti. esimerkiksi kuntaan jäävää sote-pohjaista eläkeperusteista eläkekustannusta Hollolan kunnalla oli tilinpäätöksessä 2022 noin 800.000 euroa. Hollolan kunta pitää tärkeänä, että kunnalla on mahdollisuus saattaa tietoon sellaiset kustannuserät, jotka eivät alueen muodostuksen yhteydessä siirtyneet Hyvinvointialueelle ja, että nämä kustannukset puhdistetaan siirtolaskelmasta täysimääräisesti."

Valtionosuuslain § 57 4 momentin mukaisesti: *"Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä vastuun siirron vuoksi kunnilta hyvinvointialueille siirrettävät tulot tarkistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen ja verotulojen osalta valmistuneen verotuksen mukaisten maksuunpantujen verotulojen perusteella koko maan tasolla hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia vastaaviksi."* Edellä esitetty eläkeperusteinen maksu muuttui vuoden 2023 alusta tasausmaksulla ja sen jako kuntien ja hyvinvointialueiden kesken tehtiin laskettujen palkkasummien suhteessa. Koska eläkeperusteisten eläkekustannusten vastuut on järjestetty nyt esillä olevan hyvinvointialueiden rahoitusmallin ulkopuolella, niitä ei tulisi huomioida hyvinvointialueille siirtyviksi kustannuksiksi. Todellisuudessa vastuu on pitkälti edelleen kunnilla.

Oikaisuvaatimus perustuu ensisijaisesti seuraaviin näkökulmiin:

1. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyväksymä PHHYKY:n tilinpäätösvaraus palkkaharmonisoinnin korvauksen osalta, huomioonottaminen ei siirtolaskelmassa perustu lain edellyttämään *"riittävä selvitys kustannuksista ja niiden kirjausten perusteista sekä mahdollisesta tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta"* ja korvauksen tulkinta eräänymisestä liikkeenluovutuksessa on ristiriidassa liikkeenluovutuksessa Työsopimuslain ja Lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta kanssa.
2. Lain mukainen alijäämän kattamisvelvoite ei määriy ministeriön laskelman mukaisella tuloslaskelman perusteella, vaan alijäämä tulee huomioida tilinpäätöksen taseesta. Ministeriön alijäämämääritys ei siis perustu lakiin.
3. Palkkaharmonisointikorvauksen huomioiminen ylimitoitettuna yhdelle vuodelle, ilman vuosien 2020-2033 jaksotusta.
4. Koko palkkaharmonisoinnin huomioon ottamisen eriarvoinen ja epäoikeudenmukainen kohtelu niiden kuntien osalta, jotka ovat tehneet uudistusta etupainotteisesti.
5. Kunnalta poissiirtymättömien eläkevastuiden vähentämiseen valtionosuuksista, siirtolaskelmalainsäädäntöön perustumaton huomioiminen laskelmassa

Hollolan kunta hakee oikaisua valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024 siltä osin kuin peruspalvelujen valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä omavaltaisesta tilinpäätösvarauksesta. Oikaisua haetaan myös siltä osin, kuin laskelmassa on huomioitu eläkeperusteisia historiallisia kustannuksia, joiden vastuut eivät siirtyneet kunnalta hyvinvointialueelle.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja siitä on käytävä ilmi oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja osoite, hakijan vaatimukset ja vaatimuksen perusteet sekä mitä

päätöstä oikaisuvaatimus koskee. Oikaisuvaatimus on toimitettava valtiovarainministeriölle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Oikaisuvaatimus voidaan lähettää sähköpostitse tai faksilla.

Valtionvarainministeriön päätös, oikaisuvaatimusohje, sekä Konsernipalveluiden valmisteleva oikaisuvaatimusluonnos, ovat tämän esityslistan *liitteenä*.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää hakea muutosta valtiovarainministeriön 21.12.2023 valtionosuuspäätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024. Hollolan kunta katsoo, että päätös on virheellinen ja lainvastainen:

1. siltä osin kuin valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta liittyen mahdolliseen palkkaharmonisaatioratkaisuun, ja joka vaikuttaa Hollolan kunnan valtionosuuksiin ja verotulomenetysten korvauksiin.

sekä,

2. siltä osin, kuin laskelmassa on huomioitu Hollolan kunnan eläkeperusteisia eläkevastuiden historiallisia kustannuksia, joiden vastuut eivät siirtyneet hyvinvointialueille. Hollolan kunta katsoo, että siirtolaskelmassa siirtyviksi kustannuksiksi ei voida sisällyttää eriä, jotka eivät todistettavasti ole siirtyneet kunnalta hyvinvointialueen vastuulle, kustannuksen suuruudesta huolimatta.

Oikaisuvaatimuksen tarkempi perustelu on esitetty pykälän esittelytekstissä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus, 06.05.2024, § 112

Valmistelijat / lisätiedot:

Turkka Rantanen, Päivi Rahkonen

turkka.rantanen@hollola.fi, paivi.rahkonen@hollola.fi

hallinto- ja talousjohtaja, kunnanjohtaja

Liitteet

1 Saate: Lausuntopyyntö: Päijät-Hämeen kuntien oikaisuvaatimukset kuntien vuoden 2024 valtionosuuspäätöksiin

2 ValtiovarainministeriöLausunto

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö (VN/35660/2023): "Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien oikaisuvaatimukset vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä"

VM on lähettänyt Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle ja kunnille lausuntopyynnön. Lausuntopyyntö koskee kuntien valtionosuuksien oikaisuvaatimukseen liittyviä vaatimuksia. Kunnille ja hyvinvointialueelle on esitetty seuraavat kysymykset, joihin on tullut vastata viimeistään 3.5.2024:

- 1.Perusteista, joilla kuntayhtymä on kirjannut 20 milj. euron pakollisen varauksen
  - 2.Kuntayhtymän varauksen perusteena olevien kustannusten todellisesta määrästä tämänhetkisen tiedon tai arvion mukaan (sovitteluratkaisu)
  - 3.Syistä, jotka ovat johtaneet mahdollisen palkkaharmonisaatiosta tehdyn varauksen ja toteutuman erotukseen
  - 4.Siitä, minä vuonna tehtyä työtä palkkaharmonisaatiokustannus koskee (suoriteperuste) ja voidaanko uuden tiedon valossa todeta korvauksen jaksottuvan suoriteperusteella useammalle vuodelle
  - 5.Varauksen kuntakohtaisesta jakautumisesta perussopimuksen mukaisesti erityisesti huomioiden ne kunnat, jotka ovat järjestäneet perusterveydenhuollon itse
- Liitemateriaalina kunnan vastaus esitettyihin kysymyksiin. Vastaus on annettu Valtionvarainministeriölle 3.5.2024, pyydettyyn aikatauluun mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi kunnan viranhaltijoiden 2.5.2024 antaman lausunnon koskien valtiovarainministeriön lausuntopyyntöä 24.4.2024.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Kunnanhallitus, 20.05.2024, § 131

Valmistelijat / lisätiedot:
Turkka Rantanen
turkka.rantanen@hollola.fi
hallinto- ja talousjohtaja

Liitteet

1 ValtiovarainministeriöLausunto 14052024 Verkkojulkinen

Päijät-Hämeen kunnat ja Päijät-Hämeen Hyvinvointialue ovat antaneet lausuntonsa Valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön (VN/35660/2023): "Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien oikaisuvaatimukset vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä". Kunnanhallitus on merkinnyt Hollolan kunnan lausunnon tiedoksi, kokouksessaan 6.5.2024.

Valtionvarainministeriö varasi lausunnon antajille mahdollisuuden esittää huomiot annettuihin lausuntoihin (VN/35660/2023 VN/35020/2023), viimeistään 14.5.2024 klo 10.00. Vastaamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista.

Liitemateriaalina kunnan viranhaltijoiden Valtionvarainministeriölle määräaikaan mennessä antamat huomiot.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi kunnan viranhaltijoiden valtiovarainministeriölle 14.5.2024 antamat havainnot, valtionosuuksien muutoksenhausta annetuja lausuntoja koskien.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Kunnanhallitus, 01.07.2024, § 178

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Rahkonen, Turkka Rantanen

paivi.rahkonen@hollola.fi, turkka.rantanen@hollola.fi

kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja

Liitteet

1 VM_Päätös Hollolan kunnan oikaisuvaatimukseen 26.6.2024

2 Valitus vo-päätöksestä HAO

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 11.3.2024 hakea muutosta valtiovarainministeriön 21.12.2023 valtionosuuspäätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024. Kunnan muutoksenhakuun on saatu ministeriön kielteinen päätös, kunnan kirjaamoon 26.6.2024.

Päätöksellään valtiovarainministeriö hylkää Hollolan kunnan oikaisuvaatimuksen, koska päätös on kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022) mukainen. Päätös perustuu siihen, että valtiovarainministeriö tehdessään valtionosuuspäätöstä noudattaa lain ja asetuksen mukaisia kirjauksia siirtolaskelmissa huomioon otettavista eristä. Kun Päijät-Hämeen hyvinvointialue on hyväksynyt hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätöksen 2022 ja siihen sisältyvän tilintarkastajan hyväksymän varauksen, kunnille on syntynyt katettavaa alijäämää yhtymän osalta, mikä asetuksen mukaisesti laskelmissa voidaan ottaa huomioon kuntien valtionosuutta vähentävänä.

Eläkemenoperusteinen maksu on korvautunut vuoden 2023 alusta tasausmaksulla, jota maksavat sekä hyvinvointialueet että kunnat. Päätöksessä valtiovarainministeriö toteaa, että maksun rakenteen ja määräystavan muutoksen takia se voi kohdistua kuntien maksettavaksi eri tavalla.

Hollolan kunnan näkökulmasta on kysymys niin merkittävästä taloudellisesta vaikutuksesta kunnan valtionosuuden määrään, että asia tulisi saattaa hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Alustava valituskirjelmäluonnos liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää, että Hollolan kunta valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemästä hylkäävästä päätöksestä koskien Hollolan kunnan vuoden 2024 valtionosuuspäätöstä. Valitusperusteet vastaavat

valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätöksen oikaisuvaatimuksessa ilmaistuja perusteita. Kunnanjohtajalle sekä hallinto- ja talousjohtajalle annetaan oikeus valituskirjelmän laatimiseen.

Tiedoksi

-

§ 179

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta

HOLDno-2024-574

Valmistelijat / lisätiedot:
Anne Tapaila
anne.tapaila@hollola.fi
työllisyyspäällikkö

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta.pdf
- 2 HE työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 83 ja 91 §n ja valmiuslain muuttamisesta.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa 27.7.2024 mennessä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain 83 ja 91 §:n muuttamisesta ja valmiuslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023) ja valmiuslakia (1552/2011). Muutokset koskisivat palkkatuen myöntämistä kunnalle tai kuntayhtymälle. Esityksen mukaan työvoimaviranomainen voisi myöntää palkkatukea kunnalle tai kuntayhtymälle ainoastaan alentuneesti työkykyisen henkilön tai 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen henkilön palkkaamiseen. Palkkatuen myöntäminen kunnalle tai kuntayhtymälle ammatillisen osaamisen parantamiseen ei olisi enää mahdollista. Esityksessä ehdotetaan kuitenkin, että työvoimaviranomainen voisi myöntää palkkatukea Helsingin kaupungille siltä osin kuin työllistettävä henkilö työllistyisi sellaisiin tehtäviin, joista muualla Suomessa vastaa hyvinvointialue.

Valmiuslakiin tehtäisiin työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrosta johtuvat viranomaisia ja työvelvollisuusrekisteriä koskevat muutokset.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus uudistaa palkkatukea ja kohdistaa sitä erityisesti yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Lisäksi hallitusohjelman mukaan työllisyysmäärärahoja alennetaan vuodesta 2024 alkaen ja laaditaan lakimuutokset vuodesta 2025 alkaen siten, että kuntien tehtävät vähenevät säästöä vastaavasti. Hallitusohjelman mukainen tavoiteltu säästön määrä on vuodesta 2025 alkaen 37 miljoonaa euroa vuodessa ja säästö kohdentuisi kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin.

Valmiuslaissa säädetään eräitä tehtäviä työvoimaviranomaiselle. Valmiuslaissa ei säädetä, mitä työvoimaviranomaisella kyseisessä laissa tarkoitetaan. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirron yhteydessä ei ole todettu, mitä työvoimaviranomaisella tarkoitetaan valmiuslaissa 1.1.2025 alkaen.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti sopeuttaa julkisen talouden menoja. Tämän esityksen tavoitteena on saavuttaa kyseinen 37 miljoonan euron säästö. Lisäksi tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti uudistaa palkkatukea ja kohdistaa sitä erityisesti yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Esityksen tavoitteena on lisäksi saattaa työvoimaviranomaista koskeva sääntely valmiuslaissa vastaamaan työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirron johdosta viranomaisissa tapahtuneita muutoksia.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.7.2024 Lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus lausuu seuraavaa työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntöön 13.6.2024 VN/14717/2024 luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto:

Työllistymisen ja työllistämisen edistäminen ja siihen liittyvien kannusteiden kehittäminen on tärkeää. Hollolan kunta haluaa kuitenkin kiinnittää hallituksen huomiota haavoittuvassa asemassa olevien työnhakijoiden tilanteeseen, erityisesti osatyökykyisen palkkatukeen oikeutettujen kansalaisten osalta.

Palkkatuen tarkoitus on tukea työnantajaa työntekijän rajoitteista johtuvasta mahdollisesta työkyvyn alenemasta. Usein työnhakija itse ei pysty parantamaan tai vaikuttamaan omiin rajoitteisiinsa, siksi on tärkeää, että heidän työnantajaansa tuetaan taloudellisesti. Samalla estetään haavoittuvassa asemassa olevan kansalaisen mahdollista syrjäytymistä yhteiskunnassa.

Osatyökyinen työnhakija on oikeutettu saamaan palkkatukea, ja kunta on velvollinen maksamaan kansalaiselle palkkatuen, mutta vuonna 2025 voimaan tulevan, kuntia koskevan työttömyysturvan rahoitusmallin takia, kunta maksaa lisäksi työttömyysturvasta lakisääteisen osan peräti yhden vuoden ja kymmenen kuukauden ajan.

Kunta on myös mahdollisesti usein se ainoa työnantaja, joka tukeakseen ja estääkseen syrjäytymistä omaa kuntalaistaan tarjoaa työpaikan osatyökykyiselle työnhakijalle. Tämän takia on tärkeää, että kunnalla on siihen edelleen jatkossakin mahdollisuus ja kannuste. Mainitun kannustinloukun takia hallituksen on syytä ottaa tarkasteluun osatyökykyisten vapauttaminen säännöstä, joka koskee työllisysehdon hidasta toteutumista palkkatuella.

Hollolan kunta uskoo, että hallitus haluaa kannustaa kaikkia yrityksiä, ja samoin kuntia, työllistämään osatyökykyisiä, ja esittääkin, että osatyökykyisen palkkatuen alkaessa, säädetään lakia niin, että työtön työnhakija poistuu sakkolistalta, ja työssäoloehto alkaa kertyä välittömästi 100%esti.

Tiedoksi

Lausuntopalvelu.fi, Päijät-Hämeen työllisyysalueen työllisyysaluejohtaja